

Zápis z rokovania:	
Názov rokovania Riešenie problematiky zápachu a prašnosti v Ružomberku	
Deň	18.03. 2019
Vyhotovil	Ing. Ján Bednárík
Prítomní	MUDr. Igor Čombor, PhD., Ing. Ján Bednárík, p. Ľubomír Schmida, RNDr. Michal Matis, Bc. Viktor Mydlo, Ing. Vladimír Krajči, Ing. Marianna Matajová, Ing. Vladimír Macko, Ing. Milan Filo, MUDr. Jozef Domenik, Ing. Dušan Mataj, MUDr. Pavol Zakuťanský, MUDr. Eva Svozilová, Ing. Rastislav Šaravský, Ing. Anna Šanobová, Mgr. Monika Dubská, Mgr. Michal Lazár
Ospravedlnení	Ing. Michal Praženica

A. Program rokovania

Program rokovania:	
1.	Otvorenie Predkladá: MUDr. Igor Čombor
2.	Diskusia k uloženej úlohe z 2. rokovania Predkladá: MUDr. Igor Čombor
3.	Záver: Upresnenie ďalšieho stretnutia

B. Zápis z rokovania

1. K bodu 1

Pán primátor otvoril rokovanie, privítal prítomných na ďalšom stretnutí komisie.

2. K bodu 2

Pán primátor dal členom komisie za úlohu preštudovať štúdiu od pána profesora Bíleka, ktorá bola každému daná s tým, že všetci mali k nej zaujať pragmatické stanovisko. Pán Bílek sa zúčastní Environmentálneho dňa, ktoré sa bude konať dňa 20. 03. 2019 v Ludrovej, organizuje Mondi SCP. Pán primátor žiada členov komisie, aby sa zúčastnili tohto dňa. Navrhuje zlepšenie informovanosti zo strany Mondi SCP, čo budú robiť s technologickým procesom, kde sa majú zápachajúce látky likvidovať, aby dochádzalo k úniku menej často, a aby boli menšie a bezpečnejšie. Ďalším bodom je zníženie prašnosti v Meste Ružomberok, vo veľkej miere doprava prispieva k znečisťovaniu ovzdušia prachovými časticami. „Čo v tom môžeme urobiť ako komisia, čo v tom nám môže urobiť spolupráca s Mondi SCP. Treba tam vyčíslit' aj nejaké finančné náklady a naše požiadavky nato, ako

pozametať ulice, ako ich kropiť, ako sa zamerať na hlavné ťahy, kde tých áut prechádza najviac, a nie sú to 5 miestne komunikácie. Nemali by sme čakať kedy sa zmení legislatíva, a kedy tu nastane daky pokrok ako je to v Českej republike. Žeby sme kotlíkové dotácie aplikovali u nás podľa nejakého kľúča, aby to bolo, čo do množstva účinné, a čo do realizácie, veľmi rýchle. Aby lokálnym vykurovaním tu neznečisťovali prachovými časticami životné prostredie. Máme grant z Ministerstva životného prostredia, aj tu máme možnosť, lebo sme boli vybraný medzi mestami, ktoré sú začlenené do boja za životné prostredie,“ hovorí pán primátor a prenecháva slovo pánovi Ing. Krajčimu: „Čo sa týka informovanosti napr. v R magazíne je všetko publikované a zverejnené. Pokračuje Ing. Dušan Mataj: „V Ružomberskom hlase je pravidelne uverejňované, každé dva týždne už niekoľko rokov. Čo hovoril kolega, ono sa to uverejňuje, ale nevie sa o tom. Informovanosť tu je. Ide tu o to, pokiaľ to príde na mestský úrad, mesto by malo reagovať na mestskej stránke, alebo ostatnými komunikačnými prostriedkami, či už mestským rozhlasom ohlásiť. Mesto má krízového pracovníka vyškoleného, ale ten to nemá v náplni práce. Potom je tu pracovník mesta Michal Matis, on má na starosti svoje veci zo zákona. Tu by mal byť poverený pracovník, ktorý to prevezme od Mondí a zverejní to na webovej stránke. Dá tomu nejakú formu a oboznámi občanov mesta Ružomberok.“

Pán primátor navrhuje do budúceho stretnutia preštudovať si všetky materiály, posielané na emaily členom komisie, o teórii zápachu ovzdušia a prašnosti v meste, a na ďalšom stretnutí by mali presne požadovať akú štúdiu chceme, aby sa začala spracovávať, čo má hodnotiť, a dokedy má byť vypracovaná, aké z nej majú byť výstupy, a načo ju budeme používať.

Pán Ľubomír Schmida: „Na ružomberskej oficiálnej stránke máme životné prostredie, pracovnú komisiu aj výsledky, a dávali sme tam v minulosti aj zápisy z komisií, keď sme sa my stretávali, takže by bolo dobré túto stránku obnoviť s novými členmi a s novými úlohami, aj to čo sa dohodne. Pán Viktor Mydlo už skontaktoval pracovníka, ktorý má na starosti stránku mesta a upraví to.

„Tie články čo boli, všetky sa týkali prachu, zápachov, bolo napísané že zistené koncentrácie zapáchajúcich sírnych zlúčenín v životnom prostredí nemajú negatívny vplyv na zdravie obyvateľov. To čo mne tam chýba, a aby to bola naozaj komisia, ktorá rieši zdravý Ružomberok ako to tu má v názve. My sme našli článok, ktorý pojednáva napríklad o vplyve PM 2,5, ktoré sú podozrivé s karcinogenity pľúc. Nevenujeme sa týmto témam, ktoré sú oveľa palčivejšie. A sú dokázané, že sú karcinogénne, narozdiel od zapáchajúcich látok. Tak by bolo dobré rozšíriť tieto veci, urobiť rešerš aj z takéhoto pohľadu,“ konštatuje Ing. Filo.

Pokračuje pán primátor: „Naša komisia musí komplexne bojovať, a to nie je len smrad, ale aj nečistoty v ovzduší a zaprášený vzduch a zhoršené životné prostredie, v ktorom my žijeme. Štúdiu musíme zamerať tak, aby postihla všetky aspekty danej problematiky, keď už sa bude robiť. Aby sa niečo nezanedbalo.

Pán Ing. Krajčí pokračuje: „Neberme to tak, že je tu len Mondí, je tu viac faktorov, doprava, lokálne kúrenie a nepodceňujme ich vplyv. Je možno horší, alebo je určite horší ako vplyv fabriky. Ďalšia otázka je, chceme byť lepší ako čo, voči čomu sa chceme porovnávať, a čo chceme dosiahnuť, keď sme na Slovensku a stále tu platí nie len lokálny prenos, ale aj cezhraničný prenos, aby sme zbytočne nerobili niečo, čo aj tak neovplyvníme. V Ružomberku nula nebude nikdy, pretože to môže prísť zo Žiliny, z Ostravy, z Poľska, a neviem odkiaľ ešte.

Pani doktorka navrhuje zobrať skupinu ľudí a porovnať skupinu v Ružomberku a skupinu niekde na západnom Slovensku alebo skupinu z Martina. Navrhuje zamerať sa na odbornosť.

Pokračuje pán primátor, „Bílek vám na prvom mieste dal Štúdiu zdravotného stavu obyvateľov Ružomberka a hovorím pre tento účel bude vytvorený tím odborníkov zo Slovenska a Čiech, a to z akademickej, technickej i verejnej oblasti. Úlohou tímu je objektívne opísať vplyv na charakteristiky znečisteného ovzdušia v Ružomberku na zdravie obyvateľov a naviazat' nato varovný monitorovací systém. Zloženie tímu je hygienická služba VŠBTU Ostrava, Ostravská univerzita, verejné zdravotníctvo VŽ Praha, Univerzita v Žiline, Katolícka univerzita v Ružomberku. Navrhuje tu niečo podobné čo sme vraveli. Pani doktorka konštatuje, aby v tíme nefigurovalo Mondi, aby bol tím nezávislý, aby pracovali odborne. Pán primátor navrhuje túto variantu prejednať s profesorom Bílekom na Environmentálnom dni.

Pokračuje II. zástupca primátora Ing. Ján Bednárík: „Čo sa týka informovanosti, to tu už bolo povedané, čo sa týka PM 10, cesty a technológie. Nie len zápachy ale aj PM 10, PM 2,50, prípadne nižšie, sú prvky, ktoré nie sú zdravé. My sme sa bavili so Slovenskou správou ciest. Zhruba mi naznačili, že cesty I. triedy, a aj mesta sa budú viac čistiť, zametať, striekať. Budeme chcieť spolupracovať aj s Mondi, prípadne spolupracovať s inými podnikateľmi, ktorí nám tu znečisťujú ovzdušie. V rámci PM 10 otváram diskusiu, čo ešte mesto môže v tejto veci urobiť alebo pripraviť.

P. Schmida: „K tomuto by som mohol povedať, lebo vychádzam z tej pracovnej skupiny riešenia problematiky prašnosti, čo sme sedávali pred pár rokmi, tak viem, že bolo vyčlenených 50 000 €, ktoré bolo určené na polievanie ulíc, a bolo aj zakúpené auto, ktoré to špeciálne robilo. Ďalej mi bolo povedané, že sa strašne práši pri výjazde z Doprastavu, Bystrická cesta. Pretože tie autá vychádzajú von.

Pán doktor navrhuje, aby si prašnosť ciest zafinancoval majiteľ ciest, a to je Slovenská Správa ciest.

Pokračuje Ing. Dušan Mataj : „Ja som chcel, aby sme tomuto všetkému dali nejakú formu. Výstupom z tejto komisie by mohol byť nejaký strategický dokument mesta o ochrane životného prostredia. Skáčeme z jednej problematiky do druhej. Na úrovni Európy, aj úrovni národnej sú popriímané rôzne programy o ochrane životného prostredia, ktoré už riešia či dopravu, či zdravotný stav, či ochranu vody, či ochranu prírody, či ochranu jednotlivých druhov. Ja si myslím, že toto mesto by malo mať taký dokument, ktorý by bol na úrovni, tak isto ako je Územný plán, pretože všetko to čo tu hovoríme, môže stroskotať pri riadiacej a rozhodovacej činnosti. My tu budeme hovoriť o zametaní ulice, darmo sme dostali grant 15 miliónov euro, keď to poslanci neschvália. Ak tu nenavrhneme mesto, aby poslanci vedeli, že majú niečo takéto schvaľovať, mal by tu byť strategický dokument, aby sme vedeli o cieľoch, analýzach, o opatreniach, o vyhodnotení tých opatrení. A také veci ako zdravotná štúdia. Čo sa týka ochrany vôd, musíte to premietnuť do investičného plánu všetky činnosti, ak to nebude doslova náboženstvom na akomkoľvek stupni riadenia v tomto meste, tak tu neurobíme nič. Budeme mať štúdie, ktoré zas nebudú aplikované v praxi. Keď už niekto bude robiť nejakú štúdiu povýšme to na strategický dokument a riad'me sa tým.“

Pokračuje Ing. Bednárík: „Ja by som prešiel k poslednej veci. Prišiel list z Ministerstva, a my sme im odpovedali, že ideme do toho. Čo sa týka plánovaného projektu, ako bolo písané v liste s mestami rátame bez finančnej spoluúčasti. Bude vytvorených spolu 8 pozícií eko manažérov, rozmiestnených na 4 pobočkách **SPŽP**, ktorí sa budú venovať jednotlivým oblastiam riadenia kvality ovzdušia, medzi ktoré patrí aj územie mesta Ružomberok a obce Likavka. Tento list bol informačný, podáme do 14. marca 2019 integrovaný projekt. V projekte musíme uviesť všetky oslovené mestá. Na toto sme reagovali, že do tohto ideme.

Úloha: Členovia komisie majú za úlohu zúčastniť sa Environmentálneho dňa, profesorovi Bílekovi by mali povedať svoje požiadavky, prípadne by sa ho mali opýtať na veci, ktoré členom komisie nie sú zrozumiteľné. Čo sa týka zelenej linky a informovanosti, mestský informačný systém by sa mal obnoviť, prípadne zistiť v akom je stave, a či funguje. Či je aktuálny zoznam esemesiek, ďalej obnoviť webovú stránku ohľadom pracovnej komisie, a mal by sa vypracovať strategický dokument.

3. K bodu 3

Ďalšie stretnutie je naplánované **01. 04. 2019 (pondelok) o 15.00 hod.**

Ing. Ján Bednárík
2. zástupca primátora